

A GÁZAI SEGÉLYFLOTTILLA-INCIDENS és a TÖRÖK-IZRAELI KAPCSOLATOK

SELJÁN PÉTER
KONZULENS: DR. KAISER FERENC
XXX. OTDK - RTF, BUDAPEST, 2011. ÁPRILIS 19.

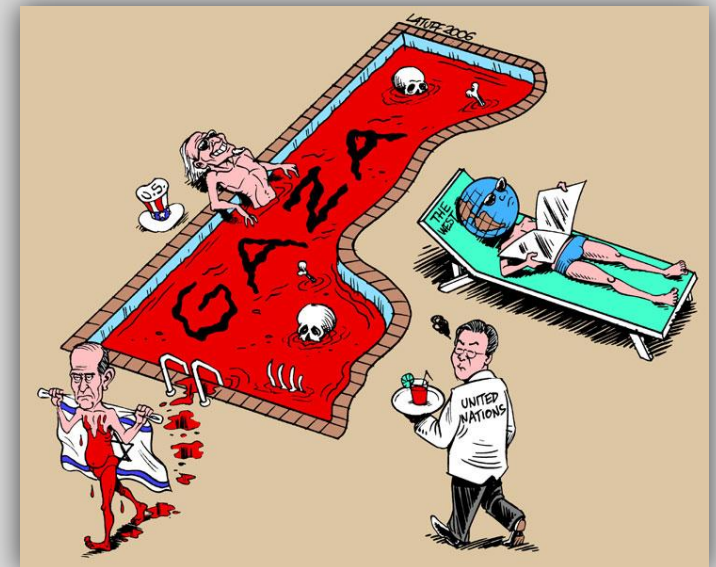
BEVEZETÉS

- A Gázai övezet története
  - A blokád bevezetése
  - Fokozatos elszigetelődés
- A gázai segélyflottilla-incidens
  - Mi is történt?
  - Következmények
- Törökország és Izrael
  - Jó gazdasági kapcsolatok
  - Katonai együttműködés
  - Török közvetítói tevékenység
- A kapcsolatok megromlása
  - De az üzlet az üzlet
- Következtetések

A GÁZAI ÖVEZET

- Terület: 360 km²
40 km hosszú és 9,5 km széles
- Lakosság: 1,6 millió fő
- I. vh. végéig török uralom
- 1919-1948 brit felügyelet/mandátum terület
- 1948-1967 között egyiptomi ellenőrzés alatt
- 1967-2005: izraeli megszállás
- A palesztin-izraeli konfliktus egyik legproblemátikusabb eleme.

FOKOZATOS ELSZIGETELŐDÉS

GAZA: END THE BLOCKADE
LET THE AID IN

- 2006. január – A Hamász választási győzelme (szankciók bevezetése).
- 2007. június – Gázai hatalomátvétel (további korlátozások).
- 2007. ősze – Tényleges blokád bevezetése (18 termék kivétel).
- 2008. január – Teljes zárlat.
- 2008-2009 – Izraeli hadművelet.
- Következmények:
  - 40%-os munkanélküliség;
  - elszegényedés (70%);
  - humanitárius válság.

A GÁZAI SEGÉLYFLOTTILLA-INCIDENS I.

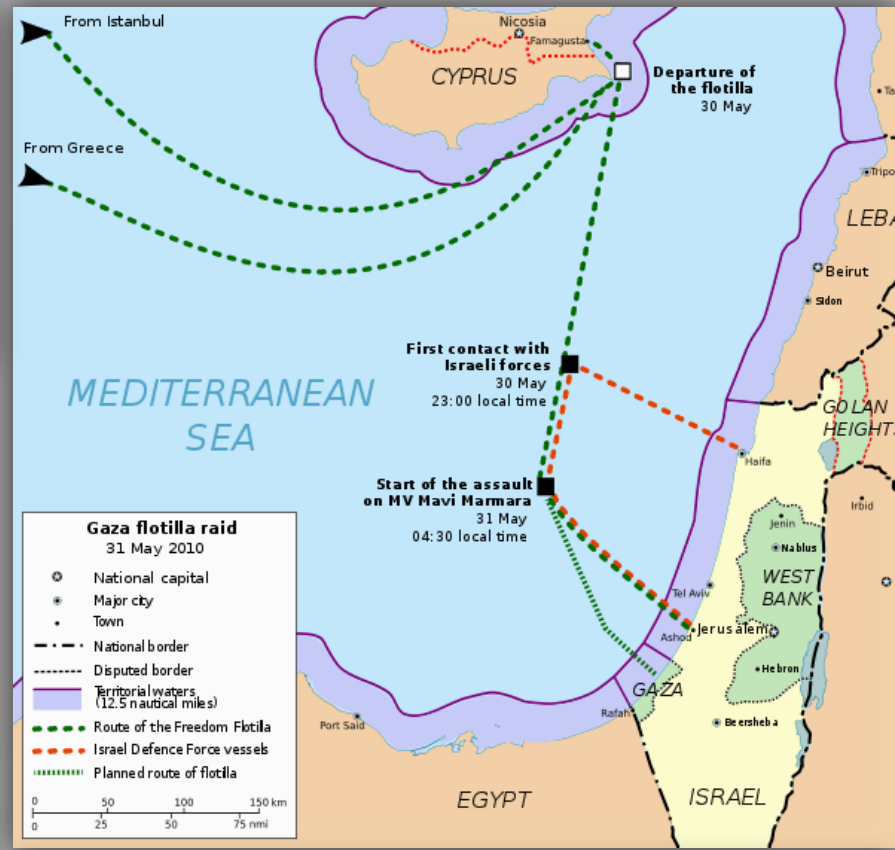
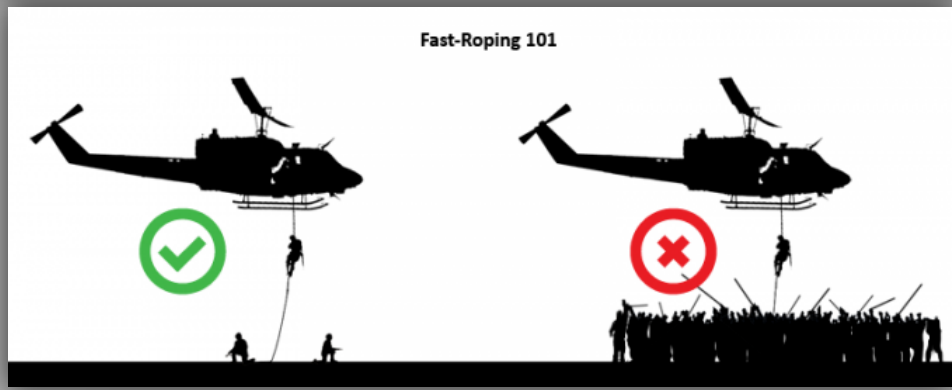
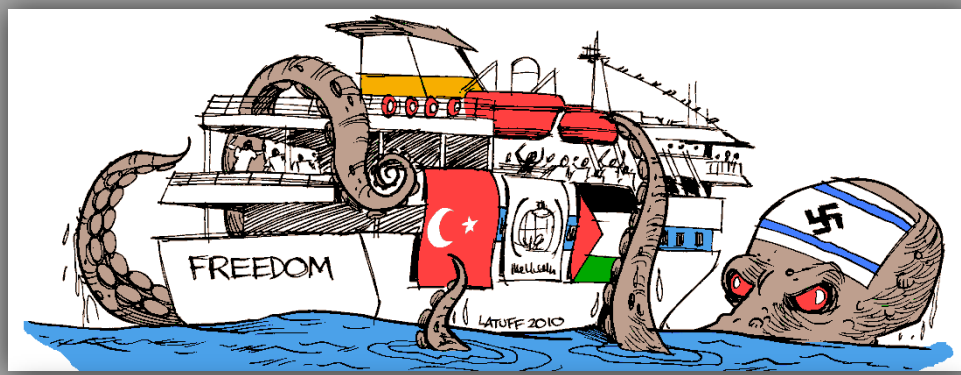
- 2010. május 31. – Szabad Gáza Mozgalom + török IHH = „Szabadság Flottilla” (6 hajó)
- Célok:
  - 1) a 10 ezer tonna segély célba juttatása;
  - 2) egy segélyfolyosó megnyitása;
  - 3) rámutatni az **izraeli blokád** „**embertelen oldalára**”.
- Az izraeli felszólításnak nem engedelmeskedtek, ezért erővel tartóztatták fel őket.
- A vezérhajón összecsapásokra került sor: 9 halott, 50-nél több sebesült + nemzetközi felháborodás.

A GÁZAI SEGÉLYFLOTTILLA-INCIDENS II.

- Korábban is volt hasonló akció.
- A humanitárius jelleg vitatható. Inkább a nyomásgyakorlás volt a cél.
- „Nincs győzelem áldozat nélkül!” – A szervezőknek számolni kellett a kockázatokkal.
- Izrael csapdába sétált? – A szervezők számára bármilyen végkifejlet sikert jelentett volna.
- Passzív ellenállás? - A Mavi Marmara fedélzetén néhány tucat szélsőséges aktivista készült a konfrontációra.
- Nem tudni biztosan, melyik oldalon dördült el az első éles löszerrel leadott lövés.
- Vizsgálatok:
  - Turkel-bizottság (2011. január)
  - ENSZ vizsgálóbizottság (Várhatóan 2011. április)
  - Az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa (2010. szeptember)

WHY DO THEY
BLOCKADE
US?

WHY DO THEY
FIRE ON US?

A TÖRÖK-IZRAELI KAPCSOLATOK

- **1949** – Törökország elismeri Izraelt.
- **1952** – Diplomáciai kapcsolatok felvétele (1992-től nagyköveti szinten).
- **1996** – Katonai együttműködés, közös hadgyakorlatok.
- Fejlődő turisztikai és gazdasági kapcsolatok.
- **2002** – AKP hatalomra kerülése, külpolitikai irányváltás: „*zero problem policy*”.
- Ankara mediátori szerepben: USA-Irak, USA-Irán, Irak-Szíria, **Izrael-Szíria**, Izrael-palesztinok, **Hamász-Fatah**.
- Izraelnek jól jött egy muzulmán többségű állam elismerése az ellenséges arab és iszlám régióban.
- Törökország korszerű haditechnikai eszközökhöz juthatott, és neki is szüksége volt egy erős szövetségesre a térségben.

A KÉTOLDALÚ KAPCSOLATOK MEGROMLÁSA

- Nézeteltérések:
  - A palesztinok felé táplált török szimpátia + az Izrael-ellenes retorika,
  - Izrael kurdokhoz való viszonya.
- Izrael 2008-as gázai hadművelete. 2009. január – Erdogan bírálja Izraelt.
- Davutoglu szeptemberben lemondja izraeli látogatását (nem engedték be Gázába) + Törökország lemond egy hadgyakorlatot.
- 2010. január – A „Farkasok völgye” TV-sorozat miatt Izrael bekéri a török nagykövetet... (megalázó bánásmód).
- Iránnal kapcsolatos nézeteltérések.
- Következésképpen: a körülmények kedveztek egy válság kialakulásához.

AZ ÜZLET AZ ÜZLET

- Törökország visszahívta izraeli nagykövetét, kitiltotta légtéréből az izraeli gépeket, továbbá bocsánatkérést és kárpótlást követel.
- **DE!** A gazdasági érdekek erősebbek a politikai feszültségeknél = egy izraeli vállalat sem vonult ki Törökországból!
- Elmaradtak az izraeli turisták (de jöttek akik Görögországba mentek volna).
- Sok a közös vállalkozás. (A közös kereskedelem mértéke meghaladja a 3 milliárd dollárt.)
- A háttérben tovább működik a katonai együttműködés.
- Szabadkereskedelmi megállapodásuk van. Nem szeretnék felmondani.

BUSINESS

KÖVETKEZTETÉSEK

- Nem indokolt a blokád fenntartása, a szigorú biztonsági intézkedések a gázai humanitárius helyzetet súlyosbítják.
- A török-izraeli kapcsolatok megromlásáért mindkét fél okolható, noha korábban nem volt komoly nézeteltérésük.
- Izrael elveszített egy fontos mediátort. Ezzel romlottak a békefolyamat esélyei.
- A nemzetközi vizsgálattal sikerült időt nyerni a kapcsolatok megjavításához. Ennek érdekében mindkét félnek gesztusokat kellene tennie.
- A két nemzet között kialakult ellenséges viszonyt nehéz lesz javítani.

**KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!
Várom kérdéseiket!**